



**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Општине Купрес за период 01.01-31.12.2018. године**

Број: РВ051-19

Бања Лука, 09.08.2019. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	5
	Извјештај о ревизији усклађености	5
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	7
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	9
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	10
	1. Увод	10
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	10
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	10
	4. Набавке.....	13
	5. Припрема и доношење буџета.....	14
	6. Финансијски извјештаји.....	14
	6.1. Извјештај о извршењу буџета.....	14
	6.1.1. Приходи и примици	15
	6.1.2. Расходи и издаци	16
	6.1.3. Буџетски резултат	20
	6.1.4. Нето финансирање	20
	6.1.5. Разлика у финансирању	20
	6.2. Биланс успјеха	20
	6.2.1. Приходи	20
	6.2.2. Расходи.....	20
	6.2.3. Финансијски резултат	21
	6.3. Биланс стања.....	21
	6.3.1. Актива	22
	6.3.2. Пасива.....	27
	6.3.3. Ванбилансна евиденција.....	29
	6.4. Биланс новчаних токова	29
	6.5. Временска неограниченост пословања	30

6.6.	Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе.....	30
6.7.	Напомене уз финансијске извјештаје	30

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Негативно мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Општине Купрес који обухвата: Биланс стања, Биланс успјеха, Извјештај о промјенама нето имовине, Биланс новчаних токова, Периодични извјештај о извршењу буџета и Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима са стањем на дан 31.12.2018. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена уз финансијске извјештаје и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, због значаја питања наведених у пасусу Основ за негативно мишљење, годишњи финансијски извјештај Општине Купрес не приказују истинито и објективно, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2018. године и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за негативно мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 1200-1810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо спровели у складу са ISSAI 30 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора и извршењу буџета.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:

Попис имовине и обавеза на дан 31.12.2018. године није проведен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза, јер: нису пописана потраживања, дугорочне обавезе, краткорочне обавезе, резервисања и друге обавезе; нису извршене припремне радње на основу којих је могуће утврдити стварно стање имовине и обавеза; извјештај о попису не садржи све елементе прописане правилником о попису.

Као што је наведено под тачкама 6.1.1., 6.1.2., 6.2.2., 6.3.1.2., 6.1.3., 6.1.4., 6.1.5. и 6.2.3. извјештаја:

Општина Купрес је током 2018. године погрешно класификовала или није евидентирала значајан дио пословних догађаја и сходно томе потцијењене су позиције финансијских извјештаја (за износе наведене у заградама), како слиједи: трансфери од ентитета за санацију локалног пута (116.222 КМ); издаци за инвестиционо одржавање путева (120.100 КМ); рачун за преузимање издатака за нефинансијску имовину (132.266 КМ); бруто вриједност локалног пута за укупно извршено инвестиционо улагање (145.278 КМ); услуге стручног надзора над санацијом пута (3.000 КМ); израда техничке документације (878 КМ); вриједност саобраћајних објеката у бруто износу (149.156 КМ); потраживања за депозите, кауције и авансе дате ентитету (29.056 КМ); расходи за бруто накнаде за рад ван радног односа (за најмање 15.280 КМ). Такође, расходи периода по основу камата

на зајмове за доспјелу рату кредита из 2017. године су прецијењени у износу од 2.250 КМ.

Општина није признала учешће у капиталу у вриједности од 2.000 КМ у Комуналном предузећу „Комуналац“ д.о.о. Купрес.

Наведено није у складу са Правилником о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике и Правилником о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Због наведених грешака буџетски приходи су већи за 116.222 КМ КМ, буџетски расходи су такође већи за 13.570 КМ, а исказани бруто буџетски суфицит треба кориговати на више за 102.652 КМ. Разлика у финансирању исказана у износу од 11.414 КМ мања је за 17.449 КМ, из чега произилази негативна разлика у финансирању.

Такође, Општина Купрес није предузела активности на утврђивању власништва над некретнинама које користи (објекте и земљиште под објектима) у складу са Законом о утврђивању и преносу права располагања имовином на јединице локалне самоуправе и Законом о стварним правима и по том основу дио имовине није евидентиран у пословним књигама.

Као што је наведено под тачком 6.3.2.1. извјештаја:

Обавезе по кредитним задужењима из ранијих година нису признате и сходно томе на дан 31.12.2018. године потцијењене су (за износе наведене у заградама): дугорочне обавезе по зајмовима (120.836 КМ), обавезе по дугорочним зајмовима које доспијевају на наплату до годину дана (12.231 КМ), краткорочна резервисања (10.000 КМ), расходи резервисања по основу уговорених обавеза проистеклих из уговора (10.000 КМ). Наведено није у складу са чланом 82. став (7) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.3.2.2. извјештаја:

Трајни извори средстава прецијењени су за најмање 19.719 КМ, јер је дио непроизведене нематеријалне имовине погрешно евидентиран, што није у складу са чланом 86. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. У наведеном износу потцијењен је финансијски резултат ранијих година.

Због наведеног, укупан финансијски резултат је потцијењен за најмање 5.944 КМ.

Као што је наведено под тачком 6.4. извјештаја

Због међусобне повезаности позиција из финансијског извјештаја, утврђена одступања од прописаних правила и стандарда извјештавања у Билансу успјеха, Билансу стања и Периодичном извјештају о извршењу буџета, односе се и на поједине позиције Биланса новчаних токова и сходно томе Извјештај о новчаним токовима није састављен у складу са чланом 38. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима наведеним у МРС ЈС 2 – Извјештај о новчаним токовима.

Као што је наведено под тачкама 6. 6.5., 6.6. и 6.7. извјештаја:

Општина није саставила Напомене уз финансијске извјештаје за 2018. годину у складу са захтјевима МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја, параграфи 127-129 и одредбама члана 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и сходно томе нису дата образложења везана за сталност пословања, у складу са МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја, параграфи 15(ц) и 38.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која по нашем професионалном мишљењу, су била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2018. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу Основ за негативно мишљење нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Начелник општине је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да ли финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија спроводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије,

кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 09.08.2019. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијског извјештаја Општине Купрес за 2018. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијском извјештају Општине Купрес за 2018. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:

Одлуком о висини и начину обрачуна личних доходака радника запослених у општини Купрес нису дефинисани коефицијенти за обрачун плата у складу са чланом 6. став (2) Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске.

Скупштина општине није донијела интерне акте прописане одредбама Закона о јавним путевима.

Као што је наведено под тачком 4. извјештаја:

Провођење поступака јавних набавки директним поступком, Општина није извршила у складу са одредбама Закона о јавним набавкама, јер: није донијела одлуке/рјешења о покретању поступака набавки; није обезбиједила понуде или писане приједлоге цијена једног или више понуђача; уговори о набавкама не садрже уговорену вриједност роба или услуга; није достављала извјештаје о проведеним поступцима набавки Агенцији за јавне набавке БиХ.

Као што је наведено под тачком 5. извјештаја:

Општина Купрес није извршила усклађивање више остварених буџетских средстава и расхода и издатака изразом ребаланса буџета, у складу са чланом 35. став (1) Закона о буџетском систему Републике Српске.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, начелник општине је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Општине Купрес обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Општине Купрес.

Бања Лука, 09.08.2019. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- 1) књиговодство буџета води по начелу фондовског књиговодства у складу са чланом 6, 7 и 8. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике,
- 2) попис имовине и обавеза врши у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза,
- 3) признају непорески приходи на обрачунском основу; евидентирају обрачунати порези и доприноси на укалкулисане накнаде за рад ван радног односа; врши почетно признавање, вредновање, амортизовање и објелодањивање нефинансијске имовине у сталним средствима; врши почетно признавање, вредновање и објелодањивање дугорочних и краткорочних обавеза и разграничења, у складу са Правилником о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, Правилником о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике и другим релевантним стандардима и прописима,
- 4) врши процјена краткорочних потраживања са становишта њихове наплативости у складу са чланом 73. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике,
- 5) доноси одлуке о коначном отпису ненаплативих потраживања у складу са чланом 73. став (4-6) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике,
- 6) предузму активности на утврђивању власништва над некретнинама са којима Општина располаже у складу са Законом о утврђивању и преносу права располагања имовином на јединице локалне самоуправе и Законом о стварним правима,
- 7) уз финансијске извјештаје сачињавају Напомене у складу са захтјевима МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја и одредби члана 46. Правилника о финансијском извјештавању за буџетске кориснике.

Препоруке везане за усклађеност пословања

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се:

- 1) у Правилнику о организацији и систематизацији радних мјеста дефинишу јасни описи послова по радним мјестима,
- 2) сходно дијелу одредби Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске преиспитају постојећа интерна акта и донесу нова која ће бити у складу са законским и подзаконским прописима,
- 3) Одлука о висини и начину обрачуна личних доходака радника запослених у општини Купрес усклади са чланом 6. став (2) Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске,
- 4) набавке роба, услуга и радова ускладе са одредбама Закона о јавним набавкама и Правилника о поступку директног споразума,

- 5) припрема и доношење буџета врши према буџетском календару као и усклађивање буџетских средстава и издатака у складу са чланом 28. и 35. став (1) Закона о буџетском систему Републике Српске,
- 6) донесу планови коришћења средстава остварених по основу накнада за воде у складу са чланом 195. Закона о водама и средстава остварених за финансирање посебних мјера заштите од пожара у складу са чланом 81. Закона о заштити од пожара, те извјештавање о њиховом коришћењу, укључујући и израду извјештаја о коришћењу средстава од накнада за коришћење шума,
- 7) обрачун накнада за топли оброк запосленим врши у складу са чланом 10. став (7) Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске.

Препоручује се Скупштини општине да донесе:

- 8) интерне акте у складу са Законом о јавним путевима.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске;
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Закон о трезору;
- Закон о локалној самоуправи;
- Закон о раду;
- Закон о статусу функционера јединица локалне самоуправе;
- Закон о службеницима и намјештеницима у органима јединица локалне самоуправе;
- Закон о доприносима и Правилник о условима, начину обавјештавања, обрачунавања и уплате доприноса;
- Закон о порезу на доходак грађана и Правилник о примјени Закона о порезу на доходак;
- Посебни колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске;
- Закон о комуналним дјелатностима;
- Закон о јавним путевима;
- Закон о водама;
- Закон о шумама;
- Закон о заштити од пожара;
- Закон о социјалној заштити;
- Закон о стварним правима;
- Закон о утврђивању и преносу права располагања имовином на јединице локалне самоуправе;
- Закона о Јединственом систему за мултилатералне компензације и цесије;
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске;
- Уредба о условима и начину плаћања готовим новцем.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Општина Купрес (у даљем тексту: Општина) је основна територијална јединица локалне самоуправе и простире се на површини од 45 км². На подручју Општине налазе се 3 насељена мјеста: Шеменовци, Ново Село и Мрђеновци, у којима је, према посљедњим резултатима пописа становништва у Босни и Херцеговини из 2013. године, настањено 320 становника.

Општина обавља активности у складу са Законом о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“, број 97/16), као и друге надлежности које су јој пренесене другим законима. Органи Општине су Скупштина и начелник Општине. Скупштина општине је орган одлучивања и креирања политика Општине коју чини 11 одборника, а начелник заступа и представља Општину и носилац је извршне власти.

Одлуком о развијености јединица локалне самоуправе у Републици Српској за 2018. годину („Службени гласник Републике Српске“, број 93/17), Општина Купрес је сврстана у изразито неразвијене јединице локалне самоуправе.

Финансијски извјештај Општине за 2018. годину чини финансијски извјештај Општинске управе, јер Општина нема организоване ниже буџетске кориснике.

Скупштина општине донијела је 07.06.2018. године Одлуку о оснивању Заједничке јавне установе Туристичка организација „Крајина“ са општинама: Рибник, Мркоњић Град, Језеро и Источни Дрвар. До краја 2018. године, Општина није имала трансакција према наведеној јавној установи које би имале утицај на њено финансијско пословање.

Средства за рад Општине обезбјеђена су из пореских и непореских прихода, грантова и трансфера између буџетских корисника различитих нивоа власти.

Финансијске трансакције обављане су преко јединственог рачуна трезора Општине (у даљем тексту: ЈРТ) и рачуна јавних прихода.

На достављени Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске извршила је ревизију финансијског извјештаја Општине за 2013. годину и сачинила ревизијски извјештај у којем је дато укупно седам препорука.

У 2016. години извршен је преглед провођења датих препорука и сачињен Извјештај о статусу датих препорука приликом ревизије финансијских извјештаја Општине Купрес за 2013. годину у којем је констатовано да су од укупно седам датих препорука три дјелимично проведене, а четири нису проведене.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Организација и рад органа, послови, имовина и финансирање, надлежности и одговорности у доношењу аката, јавност рада, учешће грађана у локалној самоуправи, сарадња са другим субјектима, као и друга питања од значаја за рад и обављање послова Општине уређени су Статутом Општине („Службени гласник Општине Купрес“, број 2/18).

Општинска управа од свог оснивања организована је као јединствена управа без одјељења, служби и унутрашњих организационих јединица. Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста Административне службе Општине Купрес из 2013. године систематизовано је 8 радних мјеста са 8 извршилаца. На дан 31.12.2018. године било је запослено 6 извршилаца: пет извршилаца на неодређено вријеме и начелник (који обавља и послове радног мјеста самосталног стручног сарадника за општу управу и друштвену дјелатност, саобраћај и везе, школство, науку, културу и заштиту животне средине). Правилником су у оквиру дјелокруга рада дефинисани послови Административне службе, радна мјеста, број извршилаца и услови за обављање послова на радним мјестима, али не и јасни описи послова по систематизованим радним мјестима. Наведеним правилником није систематизовано радно мјесто за лице које води пословне књиге и сачињава финансијске извјештаје, што није у складу са чланом 12. став (1) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 115/17 и 118/18). У току ревизије, начелник је донио Правилник о организацији и систематизацији радних мјеста општинске управе (10.06.2019. године), којим је, у односу на претходни правилник, извршена измјена у погледу броја радних мјеста (7) и броја извршилаца (7).

Правилник о интерним контролним поступцима и Правилник о рачуноводству (из 2007. године) нису усклађени са Законом о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 121/12, 52/14, 103/15 и 15/16) и Законом о рачуноводству и ревизији („Службени гласник Републике Српске“ број 94/15). Наведеним правилницима дефинисани су одређени контролни поступци битни за примјену закона и прописа из наведеног периода. С обзиром да је у протеклом периоду дошло до значајних измјена у законској и подзаконској регулативи пословања буџетских корисника (финансијско извјештавање, рачуноводство, буџетски систем, трезорско пословање, набавке) дефинисани дио система интерних контрола није примјењив у стварним условима пословања.

Ступањем на снагу Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и подзаконских аката који произилазе из наведеног закона односно Правилника о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему интерних финансијских контрола („Службени гласник Републике Српске“, број 112/17) и Упутства о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 99/17), начелник је у обавези да успостави и проводи систем финансијског управљања и контроле. У току 2018. године нису покренуте активности на успостављању система финансијског управљања и контроле.

Општина остварује непореске приходе према: Одлуци о општинским административним таксама и тарифама општинских административних такси Општине Купрес од 23.08.2011. године, која није усклађена са Законом о административним таксама („Службени гласник Републике Српске“, број: 100/11, 103/11 и 67/13) и Одлуци и тарифама о комуналним таксама за подручје Општине Купрес, која није усклађена са чланом 7. Закона о комуналним таксама („Службени гласник Републике Српске“, број: 4/12).

Правилник о поступку директног споразума, Правилник о коришћењу средстава репрезентације и Одлуку о висини благајничког максимума, Општина је донијела у току обављања ревизије (јуни 2019. године).

Одлуком о висини и начину обрачуна личних доходака радника запослених у општини Купрес од 31.01.2013. године нису дефинисани коефицијенти за обрачун плата запосленима у распонима и разврстани у платне групе у зависности од потребног стручног знања у складу са чланом 6. став (2) Посебног колективног

уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 20/17).

Скупштина општине није донијела интерне акте прописане одредбама Закона о јавним путевима („Службени гласник Републике Српске“, број 89/13) као што су: стратегија развоја локалних путева и улица у насељу (члан 13. став 4), одлука о разврставању локалних путева и улица у насељу (члан 10. став 4), посебан акт о управљању, грађењу, реконструкцији, одржавању и заштити локалних путева и улица у насељу (члан 16. став 6) и посебан акт којим се прописују послови редовног и ванредног одржавања, рехабилитације и заштите локалних путева и улица у насељу, обим појединих радова и рокови извођења тих радова, подаци о којима се води евиденција и начин вођења тих података (члан 32. став 2).

Општина не води књиговодство буџета по начелу фондовског књиговодства у сврху обављања специфичних активности или постизања одређених циљева у складу са чланом 6, 7 и 8. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 98/16) и њиховим изворима финансирања у складу са чланом 16. став (4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и то по: Пројекту развоја наводњавања – IDP (за рјешавање питања водоснабдијевања и комуналне инфраструктуре) по кредиту Свјетске банке–Међународне асоцијације за развој и Пројекту развоја руралног пословања (за санацију локалних путева) из кредитних средстава од Међународног фонда за развој пољопривреде–IFAD преко Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске–Јединице за координацију пољопривредних пројеката.

Попис имовине и обавеза није извршен у складу Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза ("Службени гласник Републике Српске", број 45/16), јер:

- пописна комисија није сачинила план рада прије почетка пописа (чл. 17. став 1);
- није пописан дио имовине (грађевинско земљиште и пословни објекти, које Општина користи) у складу са начелима потпуности и истинитости уредног инвентарисања (члан 2.);
- нису извршене припремне радње које се односе на преглед, провјеру, ажурирање, комплетирање, сортирање и други поступци са екстерном или интерном документацијом на основу које је могуће утврдити стварно стање имовине и обавеза (конфирмације салда потраживања и обавеза, елаборати о процјени вриједности, судска рјешења, фактуре и слично, члан 15. став 3);
- нису усклађене књиговодствене вриједности имовине и обавеза до дана пописа у аналитичким евиденцијама потраживања, обавеза према добављачима, искоришћених и одобрених кредита и зајмова, са стварним вриједностима утврђених пописом (члан 3. став 2);
- предмет пописа није била имовина која се односи на потраживања (члан 4. став 2) као и дугорочне и краткорочне обавезе и друге обавезе (члан 4. став 4);
- извјештај о попису није сачињен у складу са чланом 20. правилника односно исти не садржи: податке о стручној и професионалној квалификацији и радном ангажману лица ангажованих на попису, упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине (потраживања) и обавеза, преглед вриједносних разлика између стварног и књиговодственог стања и преглед књиговодствених вриједности имовине (потраживања) и обавеза чија стварна стања на дан пописа нису утврђена, са одговарајућим образложењима;

- нису разматране примједбе и није одлучено: о приједлозима пописне комисије, о спровођењу процедура и начина утврђивања узрока одступања између књиговодственог и стварног стања имовине и обавеза, о начину отклањања разлика између стања имовине и обавеза утврђених пописом и њиховог књиговодственог стања, укључујући расходовање неупотребљивих средстава, отпис и исправку вриједности сумњивих и спорних потраживања, (члан 21. став 2. тачке 1-3) те по окончању наведених процедура, извјештај о извршеном попису, заједно са пописним листама и одлукама начелника, достављање на књижење лицу коме је повјерено вођење пословних књига и сачињавање финансијских извјештаја (члан 21. став 3).

Сходно наведеном и у даљем дијелу извјештаја успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да обезбиједи истинито и фер извјештавање и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

Препоручује се начелнику општине да обезбиједи да се:

- у **Правилнику о организацији и систематизацији радних мјеста дефинишу јасни описи послова по радним мјестима,**
- **Одлука о висини и начину обрачуна личних доходака радника запослених у општини Купрес усклади са чланом 6. став (2) Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске,**
- **књиговодство буџета води по начелу фондовског књиговодства у складу са чланом 6, 7 и 8. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике,**
- **сходно дијелу одредби Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске преиспитају постојећа интерна акта и донесу нова која ће бити у складу са законским и подзаконским прописима и**
- **попис имовине и обавеза врши у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза.**

Препоручује се Скупштини општине да донесе интерне акте у складу са Законом о јавним путевима.

4. Набавке

Општина је за 2018. годину планирала провођење 14 поступака јавних набавки путем директног споразума укупне вриједности 19.650 КМ, без пореза на додату вриједност (у даљем тексту: ПДВ) и то набавке: роба (7.050 КМ) и услуга (12.600 КМ).

Ревизијским испитивањима осам поступака јавних набавки проведених директним споразумом утврђено је да:

- за проведене поступке набавки нису доношене одлуке или рјешења у писаној форми у складу са чланом 18. став (1) Закона о јавним набавкама ("Службени гласник Републике Српске", број 38/14),
- Општина није добила писани приједлог цијене или понуду од једног или више субјеката који обављају дјелатност јавне набавке за проведене поступке набавке директним споразумом у складу са чланом 90. Закона о јавним набавкама и чланом 5. став (1) Правилника о поступку директног споразума („Службени гласник БиХ“, број 90/14),

- у закљученим уговорима са понуђачима није наведена укупна вриједност набавке роба или услуга,
- Агенцији за јавне набавке БиХ нису достављани извјештаји о проведеним поступцима набавки путем директног споразума у складу са чланом 75. став (1) Закона о јавним набавкама,
- за одржавање превозног средства (радна машина „terex 960“) у вриједности од 10.405 КМ (са ПДВ-ом) закључен је уговор са „Lager“ д.о.о. Посушје, по проведеном поступку јавне набавке директним споразумом, што није у складу са чланом 6. Закона о јавним набавкама.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се набавке роба, услуга и радова ускладе са одредбама Закона о јавним набавкама и Правилника о поступку директног споразума.

5. Припрема и доношење буџета

Скупштина општине Купрес донијела је 28.12.2017. године Одлуку о усвајању буџета за 2018. годину као и Одлуку о извршењу буџета Општине Купрес за 2018. годину, уз сагласност Министарства финансија Републике Српске. Буџетом Општине дефинисани су укупни буџетски приходи и примици и буџетски расходи и издаци у износу од 280.500 КМ (буџетски приходи 280.500 КМ, буџетски расходи 267.200 КМ и издаци 13.300 КМ).

Припрема и доношење буџета Општине Купрес није вршена према буџетском календару утврђеним чланом 28. Закона о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 121/12, 52/14, 103/15 и 15/16).

Послије усвојеног буџета извршена је једна реалокација буџетских средстава по рјешењу начелника у укупном износу од 14.300 КМ и то између потрошачких јединица (Скупштине општине и Општинске управе) у износу од 2.700 КМ и у оквиру потрошачке јединице (Скупштине Општине) у износу од 11.600 КМ.

Општина није извршила усклађивање више остварених буџетских средстава (за 15%) и расхода и издатака (за 11%) изразом ребаланса буџета, у складу са чланом 35. став (1) Закона о буџетском систему Републике Српске (тачка 6.1. извјештаја).

Препоручује се начелнику општине да обезбиједи да се припремање и доношење буџета врши према буџетском календару као и усклађивање буџетских средстава и издатака у складу са чланом 28. и 35. став (1) Закона о буџетском систему Републике Српске.

6. Финансијски извјештаји

Уз обрасце годишњих финансијских извјештаја Општина није сачинила Напомене уз финансијске извјештаје, што није у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању за буџетске кориснике (тачка 6.7. извјештаја).

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Извршење буџета Општине за период 01.01–31.12.2018. године исказано је у обрасцу Периодични извјештај о извршењу буџета (у даљем тексту: ПИБ) и обрасцу Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима (фонд 01 до 05, у даљем тексту: ПИФ). Буџетски приходи и примици исказани су у износу од 323.349 КМ, што је за 15% више у односу на усвојени буџет, а буџетски расходи и издаци исказани су у износу од 311.935 КМ, што је за 11% више у односу на усвојени буџет (тачка 5. извјештаја).

6.1.1. Приходи и примици

Укупни приходи и примици за 2018. годину исказани у износу од 323.349 КМ, према врсти прихода, односе се на: пореске приходе, непореске приходе, грантове и трансфере између или унутар јединица власти.

По налазу ревизије, нису исказани трансфери од ентитета у износу од 116.222 КМ по основу фактура без ПДВ-а за санацију локалног пута (тачка 6.3.1.2. извјештаја).

Порески приходи исказани у износу од 151.453 КМ виши су за 3% од усвојеног буџета Општине, а односе се на приходе од: пореза на лична примања и пореза од самосталне дјелатности (5.712 КМ), пореза на имовину (615 КМ), порезе на промет производа и услуга (1.329 КМ) и индиректних пореза Управе за индиректно опорезивање (143.797 КМ).

Општина је са Министарством финансија Републике Српске извршила усаглашавање распоређених јавних прихода на рачуне буџета Општине у 2018. години, при чему је 22.01.2019. године сачињена Потврда о усаглашавању стања распоређених јавних прихода на рачуне буџета општине у периоду 01.01-31.12.2018. године.

Непорески приходи исказани у износу од 103.346 КМ виши су за 54% у односу на усвојени буџет, а чине их: административне накнаде и таксе (4.154 КМ), комуналне накнаде и таксе (1.700 КМ), накнаде по разним основама (96.694 КМ) и приходи од пружања јавних услуга (798 КМ).

Накнаде по разним основама односе се на: накнаде за коришћење шума и шумског земљишта (95.611 КМ), накнаде за воде (592 КМ) и средства за финансирање посебних мјера заштите од пожара (491 КМ).

Накнаде за коришћење шума и шумског земљишта исказане су у износу од 95.611 КМ. У складу са чланом 89. став (8) Закону о шумама („Службени гласник Републике Српске“, број: 75/08 и 60/13), начелник је 28.12.2017. године донио План утрошка средстава од накнада остварених од накнаде за просјечне шумске дрвне сортименте у 2018. години у износу од 58.500 КМ, на који је дата сагласност Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске. Средства су планирана за: текуће одржавање путева и комуналне услуге (22.400 КМ), отплату кредита (16.100 КМ), чишћење снијега, одржавање расвјете на јавним површинама и замјену стубова (15.000 КМ) и санирање дивљих депонија (5.000 КМ). Општина није сачинила извјештај о утрошеним средствима од накнада за коришћење шума до датума извјештавања. Од укупно остварених прихода по овом основу у 2018. години, наплаћен је износ од 61.351 КМ, док је износ ненаплаћених прихода садржан у Плану утрошка средстава за 2019. годину.

Накнаде за воде исказане у износу од 592 КМ односе се на приходе остварене према Закону о водама („Службени гласник Републике Српске“, број: 50/06, 92/09 и 121/12). Општина није сачинила План утрошка средстава остварених од посебних водних накнада за 2018. годину у складу са чланом 195. наведеног закона. Укупно остварена средства од посебних водних накнада за 2017. и 2018. годину у износу од 1.365 КМ нису утрошена и налазе се на посебном рачуну код пословне банке.

Средства за финансирање посебних мјера заштите од пожара исказана у износу од 429 КМ односе се на накнаде остварене по основу Закона о заштити од пожара („Службени гласник Републике Српске“, број: 71/12). Општина није сачинила План утрошка средстава остварених од наведених накнада за 2018. годину.

Обрачунате, а ненаплаћене накнаде по наведеним основама Општина није признала на обрачунском основу у складу са чланом 108. тачка (3) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- **непорески приходи признају на обрачунском основу у складу са чланом 108. тачка (3) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и**
- **донесу планови коришћења средстава остварених по основу накнада за воде у складу са чланом 195. Закона о водама и средстава остварених за финансирање посебних мјера заштите од пожара у складу са чланом 81. Закона о заштити од пожара, те извјештавање о њиховом коришћењу, укупључујући и изразу извјештаја о коришћењу средства од накнада за коришћење шума.**

Грантови исказани у износу од 1.003 КМ у потпуности се односе на дозначена средства Централне изборне комисије БиХ за провођење Општих парламентарних избора у БиХ 2018. године.

Трансфери јединицама локалне самоуправе исказани у укупном износу од 67.547 КМ односе се на трансфере дозначене од: Министарства управе и локалне самоуправе Републике Српске по основу помоћи изразито неразвијеним општинама по Одлуци о развијености јединица локалне самоуправе у Републици Српској за 2018. годину у износу од 56.660 КМ и Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске по основу Закона о социјалној заштити (накнаду трошкова за смјештаја штићеника) у износу од 10.887 КМ.

6.1.2. Расходи и издаци

Укупни расходи и издаци исказани су у износу од 311.935 КМ.

Расходи исказани у износу од 263.372 КМ, нижи су за 5% у односу на усвојени буџет и у потпуности се односе на расходе на буџетском фонду 01-Општи фонд.

По налазу ревизије, за необрачунате порезе и доприносе на нето накнаде за рад ван радног односа, те више исказаних расхода за стручне услуге на санацији локалног пута и камата на дугорочни кредит из 2017. године, расходи су потцијењени у износу од 13.570 КМ.

Према врсти расхода односе се на расходе: за лична примања запослених, по основу коришћења робе и услуга; финансирања и друге финансијске трошкове; по основу субвенција; грантова; дознака на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Општине, расходе финансирања и друге финансијске трошкове између јединица власти и трансфере између различитих јединица власти.

Расходи за лична примања запослених исказани у износу од 121.159 КМ нижи су за 3% у односу на усвојени буџет, а односе се на расходе за бруто плате, расходе за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада и расходе за отпремнине и једнократне помоћи (бруто).

Расходи за бруто плате исказани су у износу од 94.796 КМ, а чине их: расходи за основну плату након опорезивања (51.803 КМ), увећање основне плате по основу радног стажа (7.978 КМ), порези на доходак (3.912 КМ) и збирни доприноси (31.103 КМ). Обрачун нето плата начелнику Општине вршен је у складу са Одлуком о висини плата општинским функционерима (од 26.12.2016. године), а запосленима у Општинској управи у складу са рјешењима о утврђивању бруто плата (од 30.08.2018. године) и Одлуком о висини основице која ће се примјењивати за обрачун личних доходака за 2018. годину у висини од 100 КМ (31.12.2017. године).

Расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених исказани у износу од 24.570 КМ односе се на: расходе за накнаде за превоз на посао и са посла (680 КМ), расходе за накнаде за топли оброк (11.784 КМ), расходе

за регрес за годишњи одмор (2.800 KM), порезе на доходак (1.543 KM) и збирне доприносе (7.763 KM).

Расходи за накнаде за превоз обрачунати су у складу са чланом 10. став (1) тачка (2) Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске.

Расходи за накнаде за топли оброк обрачунати су према Одлуци о висини накнаде топлог obroка радника запослених у општини Купрес за 2011. годину у висини од 185 KM, што није у складу са чланом 10. став (7) Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске.

Расходи за регрес за годишњи одмор исказани у нето износу од 2.800 KM обрачунати су у складу са чланом 10. став (1) тачка (6) Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се обрачун накнада за топли оброк запосленим врши у складу са чланом 10. став (7) Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске.

Расходи по основу коришћења робе и услуга исказани у износу од 88.537 KM нижи су за 2% у односу на усвојени буџет, а чине их расходи: по основу утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга (13.800 KM), за режијски материјал (2.034 KM), за текуће одржавање (12.571 KM), по основу путовања и смјештаја (4.464 KM), за стручне услуге (4.155 KM), за услуге одржавања јавних површина и заштите животне средине (7.869 KM) и остале неklasификоване расходе (43.644 KM).

Остали неklasификовани расходи односе се на: расходе за бруто накнаде за рад ван радног односа (38.495 KM), расходе по основу репрезентације (3.731 KM), расходи по основу пореза, доприноса и непореских накнада на терет послодавца (151 KM) и остале непоменуте расходе (1.267 KM).

Расходи за бруто накнаде за рад ван радног односа односе се на: бруто накнаде члановима комисија и радних група (4.584 KM), бруто накнаде скупштинским посланицима и одборницима (24.156 KM), бруто накнаде по уговору о дјелу (4.871 KM) и остале бруто накнаде за рад ван радног односа (4.884 KM). Расходи за бруто накнаде за рад ван радног односа потцијењени су за најмање 15.280 KM по основу: неевидентираних пореза и доприноса на укалкулисане накнаде за рад ван радног односа у износу за најмање 18.280 KM, а прецијењени за износ од 3.000 KM по основу уговора за надзор радова на санацији локалног пута (тачка 6.3.1.2. извјештаја).

Расходи за бруто накнаде члановима комисија и радних група односе се на накнаде исплаћене за рад члановима Општинске изборне комисије Купрес. Наведене накнаде су обрачунате и исплаћене у нето износу без обрачуна пореза на накнаде у складу са чланом 4, чланом 52. став (1) тачка (2) и чланом 53. Закона о порезу на доходак („Службени гласник Републике Српске“, број: 60/15, 5/16 и 66/18) и доприноса на накнаде у складу са чланом 3. став (1) тачка (3) Закона о доприносима („Службени гласник Републике Српске“, број: 114/17). Расходи за бруто накнаде члановима комисија и радних група потцијењени су за износ необрачунатих пореза и доприноса за најмање 3.081 KM.

Расходи за бруто накнаде одборницима односе се на евидентиране накнаде одборницима Скупштине општине према Одлуци о висини одборничког додатка од 26.12.2016. године. На наведеној позицији исказан је износ обрачунатих нето накнада и пореза на нето накнаде, а доприноси на наведене накнаде нису обрачунати и евидентирани у складу са чланом 3. став (1) тачка (3) Закона о

доприносима. Расходи за бруто накнаде одборницима потцијењени су за износ необрачунатих пореза и доприноса за најмање 12.262 КМ.

Расходи за бруто накнаде по уговору о дјелу односе се на уговоре закључене са физичким лицима за: сервисирање сталних средстава, за пилање и цијепање огревног дрвета, израду предмјера и предрачуна радова за поила за стоку и стручно мишљење са урбанистичко-техничким условима за изградњу туристичког објекта. За наведене уговоре извршен је обрачун пореза на нето основи од 10%, а није извршен обрачун пореза и доприноса у складу са чланом 53. Закона о порезу на доходак и чланом 6. став (1) тачка (4) и члана 10. став (1) Закона о доприносима. Расходи за бруто накнаде по уговору о дјелу потцијењени су износ необрачунатих пореза и доприноса за најмање 459 КМ.

Расходи за остале бруто накнаде за рад ван радног односа односе се на накнаде подпредсједника Скупштине општине и замјеника начелника општине према Одлуци о висини плата општинским функционерима од 26.12.2016. године. На наведеној позицији исказан је износ обрачунатих нето накнада и пореза на нето накнаде, а доприноси на наведене накнаде нису обрачунати и евидентирани у складу са чланом 10. став (1) Закона о доприносима. Расходи за остале бруто накнаде за рад ван радног односа потцијењени су за износ необрачунатих доприноса за најмање 2.478 КМ.

Препоручује се начелнику да обезбједи да се евидентирају обрачунати порези и доприноси на укалкулисане накнаде за рад ван радног односа у складу са чланом 92. став (10) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Расходи финансирања и други финансијски трошкови исказани у износу од 6.644 КМ односе се на расходе по основу камата на примљене зајмове у земљи (6.494 КМ) и расходе по основу затезних камата (150 КМ). Извршење је више за 55% у односу на усвојени буџет. Расходи по основу камата на зајмове у земљи прецијењени су за износ од 2.250 КМ, а односе се на доспјелу рату кредита (камата) на дан 01.09.2017. године (тачка 6.3.2.1. извјештаја).

Субвенције исказане у износу од 4.281 КМ више су за 19% у односу на одобрени буџет, а односе се на субвенције јавним нефинансијским субјектима: у осталим областима (1.081 КМ) и у области саобраћаја и веза (3.200 КМ).

Субвенције јавним нефинансијским субјектима у осталим областима дозначене су ЈЗУ Дом здравља Шипово за исплату 1/3 бруто плате за ангажовање медицинског радника према Споразуму о пријему радника закљученим између ЈЗУ Дом здравља Шипово, Општине Шипово и Општине Купрес од 09.10.2018. године.

Субвенције нефинансијским субјектима у области саобраћаја и веза дозначене су Комуналном предузећу „Комуналац“ д.о.о. Купрес за превоз ђака, према Одлуци о субвенцији за превоз ђака 12.10.2017. године.

Грантови исказани у износу од 2.787 КМ нижи су за 20% у односу на усвојени буџет, а односе се на текуће грантове: етничким и вјерским организацијама и удружењима (1.200 КМ Српској православној црквеној општини Благај), организацијама и удружењима за афирмацију породице и заштиту права жена, дјецe, избјеглих и расељених лица, бораца и особа са инвалидитетом (1.000 КМ Општинској борачкој организацији Купрес) према одлукама начелника, те организацијама и удружењима у области образовања, научно-истраживачке дјелатности, културе и информација (587 КМ Основној школи у Новом Селу за измирење дуга за електричну енергију).

Дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова исказане у износу од 37.919 КМ више су за 1% у односу на одобрени буџет. Односе се на дознаке: породицама палих бораца, ратних војних инвалида и цивилних жртава рата (1.718 КМ), ученицима, студентима и појединцима у области науке и културе (140 КМ), породици, дјеци и младима (683 КМ), остале текуће дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (осим установа социјалне заштите од 15.118 КМ) и остале дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (осим установа социјалне заштите од 20.260 КМ).

Остале текуће дознаке грађанима које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (осим установа социјалне заштите) односе се на помоћ корисницима социјалне помоћи и корисницима права на додатак за помоћ и његу другог лица у складу са Законом о социјалној заштити ("Службени гласник Републике Српске", број 37/12 и 90/16).

Остале дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општина и градова (осим установа социјалне заштите) односе се на дознаке по испостављеним фактурама установа социјалне заштите за збрињавање корисника социјалне заштите, са којима је Општина закључила уговоре о пружању услуга смјештаја.

Трансфери између и унутар јединица власти исказани у износу од 2.045 КМ нижи су за 15% у односу на одобрени буџет односе се на здравствено осигурање за кориснике социјалне заштите који не остварују здравствено осигурање по другом основу према члану 29. Закона о социјалној заштити.

Издаци исказани у укупном износу од 48.563 КМ односе се на издатке за нефинансијску имовину и отплату дугова.

По налазу ревизије, издаци за нефинансијску имовину потцијењени су за 120.101 КМ, за износ непризнатих издатака за инвестиционо одржавање путева (за вриједност окончане ситуације без ПДВ-а, услуге стручног надзора над санацијом пута и израду техничке документације),.

Издаци за нефинансијску имовину исказани у износу од 29.959 КМ, планирани су у износу од 500 КМ. Више утрошена средства Општина је обезбиједила из неутрошених средстава из ранијих година (2017. године) примљених од Владе Републике Српске за санацију локалног пута. Највећим дијелом се односе на издатке за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката (29.056 КМ) и набавку нематеријалне непроиствене имовине (878 КМ). Издаци за нефинансијску имовину такође су потцијењени за вриједност услуга стручног надзора над санацијом локалног пута у износу од 3.000 КМ (тачке 6.1.2. и 6.3.1.2. извјештаја).

Издаци за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката (29.056 КМ) односе се на учешће Општине у финансирању санације локалног пута. Општина је одобрила наведене издатке, али исте није затворила књижењем на корективном конту што није у складу са чланом 96. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике (тачка 6.3.1.2. извјештаја).

Издаци за нематеријалну непроиствену имовину (877 КМ) односе се на техничку документацију (премјери и предрачун трошкова) за поменути изградњу локалног пута, за које није извршена правилна класификација на рачуну издатака за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката (тачка 6.3.1.2. извјештаја).

Остали издаци исказани у износу од 18.604 КМ односе се на издатке за отплату главнице зајмова примљених од банака и издатке за отплату главнице зајмова примљених од инвестиционих фондова.

Издаци за отплату главнице зајмова примљених од банака у износу од 927 КМ односе се на посљедњу рату (јануар 2018. године) кредита „Нове банке“ а.д. Бања Лука за учешће Општине у пројекту из 2015. године. Кредит је био одобрен по каматној стопи од 3% на период отплате 19.02.2015–19.01.2018. године.

Издаци за отплату главнице зајмова примљених од инвестиционих фондова у износу од 17.677 КМ односе се на измирење доспјелих рата кредита (главнице) из Револвинг фонда из области водоснабдијевања и комуналне инфраструктуре.

Евиденцијом издатака за отплату дуга у наведеном износу на контима класе 6 који представљају затворен систем конта, није извршено затварање на рачуну за преузимање издатака за отплату дугова у складу са чланом 98. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.1.3. Буџетски резултат

Општина је у обрасцима ПИБ и ПИФ на фонду 01-Општи фонд исказала буџетске приходе у износу од 323.349 КМ, буџетске расходе у износу од 263.372 КМ и бруто буџетски суфицит у износу од 59.977 КМ, а буџетски суфицит је исказан у износу од 30.018 КМ.

По налазима ревизије, буџетски приходи већи су за 116.222 КМ КМ, буџетски расходи су такође већи за 13.570 КМ, а исказани буџетски суфицит треба кориговати на више за 102.652 КМ.

6.1.4. Нето финансирање

Нето финансирање исказано је у негативном износу од 18.604 КМ, јер није било примитака од финансијске имовине, а издаци за отплату дугова су исказани у наведеном износу.

6.1.5. Разлика у финансирању

Разлика у финансирању исказана у износу од 11.414 КМ и мања је за 17.449 КМ, из чега произилази негативна разлика у финансирању.

6.2. Биланс успјеха

6.2.1. Приходи

Приходи у Билансу успјеха исказани су у износу од 324.034 КМ, а чине их: приходи исказани у ПИФ-у (323.349 КМ), који су објашњени под тачком 6.1.1. извјештаја и приходи обрачунског карактера исказани у износу од 685 КМ.

Приходи обрачунског карактера односе се на доспјела пореска потраживања на крају обрачунског периода по извјештајима из Јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима Пореске управе за 2018. годину.

Приходи обрачунског карактера потцијењени за износ од 15.530 КМ, а односе се на приходе од преноса имовине од осталих нивоа власти у висини нето вриједности преузетог возила (тачка 6.3.1.2. извјештаја).

6.2.2. Расходи

Расходи у Билансу успјеха исказани су у износу од 301.766 КМ, а чине их: расходи исказани у ПИФ-у (261.327 КМ), који су објашњени под тачком 6.1.2. извјештаја и расходи обрачунског карактера исказани (38.394 КМ).

Расходи обрачунског карактера исказани у износу од 38.394 КМ односе се на расходе по основу амортизације (35.102 КМ) и губитке по основу расходовања имовине (3.292 КМ).

Приликом обрачуна трошкова амортизације објеката и опреме примијењене су ниже амортизационе стопе (за: путеве 3%, спортско-рекреативни терен 1,5%, рачунарска опрема 20%, опрема за централно гријање 10%, специјална опрема 12%) у односу на прописане Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 110/16).

По налазима ревизије, расходи обрачунског карактера подцијењени су за најмање 12.724 КМ, и то за:

- трошкове амортизације локалног пута за период август-децембар 2018. године за износ од 1.989 КМ (тачка 6.3.1.2. извјештаја),
- усклађивање вриједности (исправка) потраживања од запослених и потраживања по основу више плаћених пореза, доприноса и непореских прихода, старијих од годину дана за износ од 735 КМ (тачка 6.3.1.1. извјештаја),
- резервисање по основу уговорених обавеза проистеклих из уговора за пружање услуга израде Стратегије развоја за износ од 10.000 КМ.

У оквиру расхода обрачунског периода, извршена је погрешна класификација и то за: расходовање ситног инвентара (3.292 КМ) на терет губитака од расходовања имовине умјесто на терет набавне вриједности залиха ситног инвентара, ауто гума, одјеће и обуће издатих у употребу и искњижавање нето вриједности датог возила на терет расхода по основу амортизације (1.455 КМ) умјесто на терет губитака по основу расходовања имовине (тачка 6.3.1.2. извјештаја).

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се код обрачуна амортизације примјењују годишње амортизационе стопе у складу са Правилником о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике.

6.2.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха за период 01.01-31.12.2018. године исказан је финансијски резултат у износу од 22.268 КМ.

По налазима ревизије, финансијски резултат је потцијењен за износ од најмање 105.458 КМ и то за: непризнате трансфере од ентитета за санацију локалног пута, непризнате приходе од преноса имовине од осталих нивоа власти у висини нето вриједности преузетог возила, необрачунате порезе и доприносе на накнаде за рад ван радног односа, необрачунате трошкове амортизације локалног пута, непризнатог усклађивања вриједности краткорочних потраживања старијих од годину дана, непризнато резервисање по основу уговорених обавеза за израду стратегије развоја Општине, те више исказаних камата на кредит из ранијих година, а по основу наведених неправилности под тачкама: 6.1.1, 6.1.2, 6.2.2. и 6.3.1.1. извјештаја.

6.3. Биланс стања

Општина је у пословној активи Биланса стања на дан 31.12.2018. године исказала укупну имовину нето вриједности 648.105 КМ (текућа имовина 144.208 КМ и стална имовина 503.897 КМ). Пословна актива је уравнотежена са пословном пасивом коју чине: обавезе и разграничења (144.264 КМ) и властити извори (503.841 КМ).

По налазу ревизије, пословна актива потцијењена је за 147.072 КМ.

6.3.1. Актива

6.3.1.1. Текућа имовина

Текућа имовина у цјелости се односи на краткорочну финансијску имовину и разграничења коју чине: готовина и готовински еквиваленти, краткорочна потраживања, краткорочна разграничења и краткорочна финансијска имовина и разграничења између или унутар јединица власти.

По налазима ревизије, нето вриједност текуће имовине потцијењена је за најмање 2.557 КМ и износи 146.765 КМ.

Готовина и готовински еквиваленти исказана у износу од 81.812 КМ односи се на стање новчаних средстава у благајни у износу од 164 КМ и на банковним рачунима у износу од 81.648 КМ.

Краткорочна потраживања исказана су негативној бруто вриједности од 5.883 КМ, негативној исправци вриједности од 47.376 КМ и нето вриједности од 41.493 КМ односе се на потраживања: од запослених, за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе, за више плаћене порезе, доприносе и непореске приходе и остала краткорочна потраживања.

Потраживања од запослених исказана у вриједности од 1.136 КМ односе се на потраживања по основу коришћења мобилних телефона (11 КМ) и остала потраживања од запослених (1.125 КМ).

Остала потраживања од запослених односе се на потраживања од запосленог радника (којем је престао радни однос) по основу мобилног телефона из 2016. године у износу од 317 КМ и потраживања од запослених по основу набављеног огревног дрвета у износу од 808 КМ, измиривани на терет плата запослених. За износ ненаплаћених потраживања од запослених за трошкове мобилног телефона у року од године дана није извршена процјена наплативости и корекција ненаплативог износа у складу са чланом 73. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, чиме је прецјењена вриједност осталих потраживања од запослених, а потцијењени расходи од усклађивања вриједности краткорочних потраживања.

Потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе исказана су у бруто вриједности од (-16.410 КМ), исправци вриједности од (-51.376 КМ) и нето вриједности од 34.966 КМ, а чине их: потраживања за остале ненаплаћене порезе (685 КМ), спорна потраживања за остале ненаплаћене порезе (-51.376 КМ), корекција потраживања за остале ненаплаћене порезе (51.376 КМ) и потраживања за ненаплаћене накнаде и таксе (34.281 КМ).

Потраживања за остале ненаплаћене порезе односе се на порезе за које је продужен рок плаћања по извјештајима из Јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима Пореске управе за 2018. годину.

Спорна потраживања за остале ненаплаћене порезе и корекција потраживања за остале ненаплаћене порезе погрешном евиденцијом потцијењена су за износ њиховог стварног стања у износу од 51.376 КМ (раздужење спорних потраживања, а задужење корекције спорних потраживања).

По налазу ревизије утврђена су потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе у бруто износу од 34.966 КМ, исправке вриједности од 0 КМ и нето износу од 34.966 КМ, што одговара нето износу потраживања исказаних на крају обрачунског периода.

Потраживања за ненаплаћене накнаде и таксе (34.281 КМ) у потпуности се односе на потраживања од накнада за коришћење шума и шумског земљишта за 2018.

годину од ШГ Горица Шипово. Књиговодствено стање потраживања од наведених накнада није усклађено са стварним стањем, а разлике између стварног и књиговодственог стања нису евидентирани.

Потраживања за више плаћене порезе, доприносе и непореске приходе исказани у износу од 364 КМ односе се на више обрачунати и плаћени порез на накнаду топлог оброка за јули 2013. године и јуни 2014. године. С обзиром да није извршено усклађивање стања наведених пореза, те процјена наплативости и корекција ненаплативог износа у складу са чланом 73. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, вриједност потраживања је прецијењена, а потцијењени су расходи од усклађивања вриједности краткорочних потраживања за наведени износ.

Остала краткорочна потраживања исказана у бруто износу од 9.027 КМ, исправке вриједности од 4.000 КМ и нето износу од 5.027 КМ, односе се на потраживања по основу рефундација за накнаду плата из доприноса за здравствено осигурање (2.308 КМ) и остала краткорочна потраживања (2.719 КМ).

Исправка вриједности осталих краткорочних потраживања (4.000 КМ) односи се на ненаплаћена потраживања од грађана по основу суфинансирања изградње локалног пута из 2008. године. С обзиром, да је Општина наведену обавезу учешћа становништва у изградњи пута измирила у потпуности и одрекла се наплате истих, Општина није извршила коначан отпис ненаплативих потраживања у складу са чланом 73. став (4-6) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Потраживања по основу рефундација за накнаду плата из доприноса за здравствено осигурање која се односе на период од 01.09.2016 – 31.01.2017. године нису рекласификована као разграничења по основу неизмирених обавеза за накнаде плата за вријеме боловања које се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања у складу са чланом 80. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске корисника. Општина није извршила: попис, усаглашавање књиговодственог са стварним стањем, евиденцију разлика по усаглашавању наведених потраживања.

Остала краткорочна потраживања односе се на: потраживања за индиректне порезе од Управе за индиректно опорезивање (379 КМ), потраживања по основу накнада за путеве (1.340 КМ) и потраживања за позајмицу дату КП „Комуналац“ д.о.о. Купрес (1.000 КМ).

Краткорочна разграничења исказана у износу од 3.200 КМ односе се позајмицу КП „Комуналац“ д.о.о. Купрес од 02.06.2015. године у износу од 3.200 КМ (и 1.000 КМ на позицији осталих краткорочних потраживања). С обзиром да није закључен уговор о позајмици није познат начин и рок поврата исте.

Краткорочна разграничења су потцијењена за потраживања по основу рефундација за накнаду плата из доприноса за здравствено осигурање износ од 2.308 КМ.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења између или унутар јединица власти исказана у нето износу од 17.703 КМ односе се на потраживања по основу трансфера од државе, које чине потраживања од: Министарства управе и локалне самоуправе Републике Српске за обрачун трансфера неразвијеним општинама за четврти квартал 2018. године (14.165 КМ) и Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске за трансфере обрачунате за четврти квартал 2018. године (3.538 КМ).

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- **врши процјена краткорочних потраживања са ставновишта њихове наплативости у складу са чланом 73. Правилника о рачуноводству,**

рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и

- **донесу одлуке о коначном отпису ненаплативих потраживања у складу са чланом 73. став (4-6) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.**

6.3.1.2. Стална имовина

Стална имовина исказана у бруто вриједности од 715.375 КМ, исправке вриједности од 211.478 КМ и нето вриједности од 503.897 КМ односи се на: дугорочну финансијску имовину и нефинансијску имовину у сталним средствима.

Дугорочна финансијска имовина исказана у износу од 722 КМ односи се на потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања.

По налазима ревизије, дугорочна финансијска имовина потцијењена је за вриједност акција и учешћа у капиталу у вриједности од 2.000 КМ у Комуналном предузећу „Комуналац“ д.о.о. Купрес.

Нефинансијска имовина у сталним средствима исказана у бруто вриједности од 714.653 КМ, исправке вриједности од 211.478 КМ и нето вриједности од 503.175 КМ односи се на: зграде и објекте, постројења и опрему, драгоцјености и нематеријалну непроизведену имовину.

Зграде и објекти исказани су у бруто вриједности 521.752 КМ, исправке вриједности 124.082 КМ и нето вриједности 397.670 КМ, а чине их: пословни објекти и простори, саобраћајни објекти и остали објекти.

Пословни објекти и простори исказани у бруто вриједности од 7.744 КМ, исправке вриједности од 3.291 КМ и нето вриједности од 4.453 КМ односе се на котловницу за централно гријање смјештену уз зграду коју Општина користи.

Општина користи четири објекта у кругу Општине (зграда Општине, школа, школска зграда уз школу у Новом Селу и подручна школа у Шеменовцима) као и земљиште под наведеним објектима за које не посједује документацију о власништву односно листове непокретности са уписаним стварним правима над некретнинама. Општина није предузела активности на утврђивању власништва над некретнинама које користи у складу са Законом о утврђивању и преносу права располагања имовином на јединице локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“, број 70/06) и Законом о стварним правима („Службени гласник Републике Српске“, број 124/08 и 58/09). Наведена имовина није обухваћена пописом (тачка 3. извјештаја).

Саобраћајни објекти исказани у бруто вриједности од 465.623 КМ, исправке вриједности од 115.590 КМ и нето вриједности од 350.033 КМ, односе се на бруто вриједност: путева од 443.086 КМ (три дионице локалног пута изграђене у периоду 2009-2010. године) и вањског освјетљења од 22.562 КМ.

На основу добијеног кредита од Међународног фонда за развој пољопривреде за финансирање трошкова санације и изградње руралне инфраструктуре, за чију додјелу је задужено Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, Јединица за координацију пољопривредних пројеката (у даљем тексту: Јединица за координацију), Општини Купрес су одобрена средства за пројекат „Санација локалног пута, Општина Купрес“. По наведеном основу, Јединица за координацију закључила је Споразум за наведени пројекат са Општином од 20.03.2018. године, по којем су одобрена средства у укупном износу од 145.278 КМ (без ПДВ-а) односно 169.975 КМ (са ПДВ-ом) од чега је Општина

обавезна учествовати у висини од 20% у износу од 29.056 КМ (без ПДВ-а), а Јединица за координацију у висини од 80% у износу од 116.222 КМ (без ПДВ-а), као и учешћем за ПДВ у износу од 24.697 КМ.

С обзиром на обавезно учешће Општине у финансирању пројекта од 20%, након одобравања наведеног пројекта у 2016. години, Влада Републике Српске је обезбиједила износ од 25.000 КМ, док је остатак од 4.056 КМ Општина обезбиједила из властитих средстава. У складу са чланом 4.4. Споразума за реализацију овог пројекта, Општина је из властитих средстава обезбиједила израду техничке документације у износу од 878 КМ и стручни надзор над санацијом пута у износу од 3.000 КМ по уговору за услуге стручног надзора. Технички пријем изведених радова на санацији локалног пута обављен је 20.07.2018. године.

Реализацију пројекта Општина није евидентирала у складу са Инструкцијом Министарства финансија од 20.10.2017. године, јер:

- није признала авансну уплату за учешће Општине у финансирању санације пута у корист Јединице за координацију пројекта за износ од 29.056 КМ,
- није признала издатке за инвестиционо одржавање путева за укупан износ од 120.100 КМ (за вриједност окончане ситуације без ПДВ-а, услуге стручног надзора над санацијом пута и израду техничке документације) и рачун за преузимање издатака за износ од 132.266 КМ (за вриједност окончане ситуације без ПДВ-а, авансну уплату за суфинансирање пројекта и услуге стручног надзора),
- су трансфери од ентитета потцијењени за вриједност окончане ситуације изведеног инвестиционог улагања без ПДВ-а у износу од 116.222 КМ,
- су прецијењене позиције бруто накнада по уговору о дјелу у износу од 3.000 КМ за стручне услуге надзора и непроизведена стална имовина у износу од 878 КМ за израду техничке документације,
- инвестиционо улагање на локалном путу није признала на позицији Саобраћајни објекти у припреми за износ од 149.156 КМ,
- након извршеног техничког пријема, Општина није признала повећање бруто вриједности локалног пута за извршено инвестиционо улагање у складу са МРС-ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема, параграф 14 и 24, чиме је потцијенила вриједност саобраћајних објеката у бруто износу од 149.156 КМ и трошкове амортизације обрачунате у висини од 4% за период септембар-децембар 2018. године у износу од 1.989 КМ (потцијењени у нето износу од 147.167 КМ).

Остали објекти исказани у бруто вриједности 48.385 КМ, исправке вриједности 5.201 КМ и нето вриједности 43.184 КМ односе се на вриједност спортско-рекреативног терена.

Постројења и опрема исказани су у бруто вриједности од 172.304 КМ, исправке вриједности од 87.396 КМ и нето вриједности од 84.908 КМ, а односе се на нето вриједност: превозних средстава (74.356 КМ), канцеларијске опреме (4.300 КМ), грејне, расхладне и заштитне опреме (1.415 КМ), специјалне опреме (2.378 КМ) и остале опреме (2.458 КМ).

Превозна опрема исказана у бруто вриједности 133.370 КМ, исправке вриједности од 59.014 КМ и нето вриједности од 74.356 КМ, односи се на једно службено возило, четири транспортна возила и једно специјално теретно возило (два теретна возила набављена из власитих средстава, а остала возила су уступљена Општини без накнаде од других буџетских корисника и јавних предузећа).

Смањење вриједности превозних средстава односи се на обрачун трошкова амортизације за 2018. годину у укупном износу од 15.420 КМ.

Општина је извршила замјену теретног специјалног ватрогасног возила за службено возило са ШГ Горица Шипово ЈП „Шуме Републике Српске“ а.д. Соколац на основу Уговора о замјени возила од 12.07.2018. године, за која је овлашћени процјенитељ утврдио тржишне вриједности. Замијењено је ватрогасно теренско возило марке Лада из 2011. године бруто вриједности 25.495 КМ, исправке вриједности од 24.040 КМ и нето вриједности од 1.455 КМ (процијењена бруто вриједност од 32.889 КМ и нето вриједност од 15.787 КМ) и за службено возило марке Dacia Duster из 2015. године од ШГ „Горица“ Шипово које је процијењено у бруто вриједности 28.492 КМ и нето вриједности од 16.012 КМ (књиговодствене бруто вриједности 30.500 КМ, исправке вриједности 14.970 КМ и нето вриједности 15.530 КМ). Општина је возило дато у замјену искњижила у висини књиговодствене вриједности, а примљено возило укњижила у висини процијењене вриједности и то у корист моторног возила и корективног рачуна за преузимање издатака за нефинансијску имовину, што није у складу са чланом 62. став (1) и (4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, по којем се вриједност нефинансијске имовине која се стиче без накнаде, преносом од другог субјекта не врши у оквиру издатака за нефинансијску имовину, а примљено возило почетно се признаје у висини књиговодствене вриједности преузете из евиденције даваоца возила.

Општина у власништу има и два камиона укупне бруто вриједности 20.860 КМ, исправке вриједности од 11.473 КМ и нето вриједности од 9.387 КМ, које је Влада Републике Српске (пренос војне имовине) уступила без накнаде 2013. године. Наведена теретна возила у ранијим годинама евидентирана су у корист дугорочно разграничених прихода, за које обрачуном трошкова амортизације током коришћења није признат краткорочни дио дугорочно разграничених прихода. На дан 31.12.2018. године Општина је износ дугорочно разграничених прихода признала у корист финансијског резултата текуће године што није у складу са чланом 62. став (5) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. С тим у вези, финансијски резултат текуће године је прецијењен, а финансијски резултат ранијих година потцијењен за износ од 20.860 КМ.

Након обављеног пописа сталних средстава извршено је расхоровање потпуно амортизоване и неупотребљиве канцеларијске опреме и рачунарске опреме у бруто вриједности од 8.046 КМ.

Остала постројења и опрема исказана у бруто вриједности 3.463 КМ, исправке вриједности од 766 КМ и нето вриједности од 2.677 КМ односи се на мјерне и контролне инструменте, ситан инвентар, гуме за возила и друго.

На позицији осталих постројења и опреме, констатована је значајна вриједност ситног инвентара, алата и ауто гума, за које се признавање, вредновање, набавка и стављање у употребу не врши у складу са чланом 60. став (1), (4) и (7) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. С тим у вези, извршена је погрешна класификација расхоровања ситног инвентара у укупном износу од 3.292 КМ (ланци за снијег, алат, акумулатор, гуме за радну машину) на терет осталих расхода обрачунског карактера умјесто на терет набавне вриједности залиха ситног инвентара, ауто гума, одјеће и обуће издатих у употребу.

Драгоцјености исказане су у износу од 80 КМ. Признавање вриједности матичних књига није предвиђено у оквиру позиције драгоцјености према члану 26. став (2) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Нематеријална непроизведена имовина исказана у вриједности од 20.517 КМ односи се на студију о геофизичком истраживању земљишта за потребе водоснабдијевања Општине Купрес односно на Извјештај о геофизичким истраживањима дубоким геоелектричним сондирањем за потребе водоснабдијевања Општине Купрес у околини Новог Села и Шеменоваца (18.762 КМ), те техничка документација (премјери и предрачун трошкова) за: прву дионицу санације локалног пута (878 КМ) и другу дионицу санације локалног пута (878 КМ). Нематеријална непроизведена имовина прецијењена је за признату вриједност техничке документације за износ од 1.756 КМ.

Књиговодствена евиденција нефинансијске имовине у сталним средствима одступа од стварног стања имовине са којом Општина располаже, јер није вреднована у складу са одредбама дефинисаним Правилником о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема и другим релевантним стандардима и прописима који су везани за њено почетно признавање, вредновање, амортизовање и објелодањивање.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- **предузму активности на утврђивању власништва над некретнинама са којима Општина располаже у складу са Законом о утврђивању и преносу права располагања имовином на јединице локалне самоуправе и Законом о стварним правима и**
- **почетно признавање, вредновање, амортизовање и објелодањивање нефинансијске имовине у сталним средствима врши у складу са одредбама дефинисаним Правилником о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 17 Некретнине, постројења и опрема и другим релевантним стандардима и прописима.**

6.3.2. Пасива

6.3.2.1. Обавезе и разграничења

Обавезе и разграничења на дан 31.12.2018. године исказане у износу од 144.264 КМ у потпуности се односе на краткорочне обавезе и разграничења. По налазу ревизије, обавезе и разграничења потцијењени су за најмање 160.847 КМ. Обавезе по кредитним задужењима из ранијих година нису признате и сходно томе на дан 31.12.2018. године потцијењене су: дугорочне обавезе по зајмовима (120.836 КМ), обавезе по дугорочним зајмовима које доспијевају на наплату до годину дана (12.231 КМ), краткорочна резервисања (10.000 КМ), расходи резервисања по основу уговорених обавеза проистеклих из уговора (10.000 КМ). Наведено није у складу са чланом 82. став (7) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Краткорочне обавезе и разграничења односе се на: обавезе за лична примања (71.653 КМ), обавезе из пословања (62.200 КМ), обавезе за расходе финансирања и друге финансијске трошкове (8.205 КМ), обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите (2.138 КМ) и краткорочна резервисања и разграничења (68 КМ).

Обавезе за лична примања односе се на обавезе за бруто плате запослених и бруто накнаде плата (10.453 КМ) и обавезе за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада, отпремнина и једнократних помоћи (61.200 КМ).

Обавезе из пословања исказане у Билансу стања више су за 1.040 КМ од обавеза из пословања евидентираних у главној књизи трезора Општине, што није у складу са чланом 5. став (4) Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника. Обавезе по основу пореза на доходак и доприноса на накнаде за рад ван радног односа за 2018. годину потцијењене су за најмање 18.280 КМ (тачка 6.1.2. извјештаја).

Обавезе за расходе финансирања и друге финансијске трошкове односе се на обавезе по основу трошкова сервисирања зајмова у земљи (8.055 КМ) и обавезе по основу затезних камата у износу од 150 КМ.

Обавезе по основу трошкова сервисирања зајмова у земљи односе се на трећу рату по кредиту из Револвинг фонда из области водоснабдијевања и комуналне инфраструктуре (главница и камате).

Влада Републике Српске донијела је Одлуку о одобравању кредита Општини Купрес од 19.06.2016. године („Службени гласник Републике Српске“ број 50/16 и 56/17) на основу које је закључен Уговор о коришћењу кредитних средстава Револвинг фонда из области водоснабдијевања и комуналне инфраструктуре закљученог од 29.07.2016. године и Анекса уговора од 18.10.2018. године, у вриједности од 150.000 КМ са роком отплате од 12 година, каматом од 3% и грејс периодом за главницу од 12 мјесеци урачунатим у рок отплате у којем се враћа само камата. Уговорена вриједност кредита (главнице и камата) износи 181.721 КМ са периодом враћања кредита 01.09.2016 – 01.03.2028. године. Ревизијом су утврђене сљедеће неправилности:

- обавезе за неизмирене доспјеле рате кредита нису класификоване у складу са чланом 77. и 80. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике,
- признавањем обавеза по основу трошкова сервисирања зајмова на дан доспијећа полугодишњих рата, Општина одобрава издатке по основу плаћања главнице по доспјелим ратама кредита и расходе камата, који нису класификовани према Правилнику о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. Након извршеног плаћања, Општина не врши затварање конта класе 6, рачуном за преузимање издатака за отплату дуга у складу са чланом 98. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике,
- на дан 31.12.2018. године, с обзиром на рочност, није извршено разграничење дугорочних и краткорочних обавеза по дугорочном кредиту, чиме су потцијењене дугорочне обавезе за 120.836 КМ и краткорочне обавезе за 12.231 КМ, што потврђује Извод отворених ставки на дан 31.12.2018. године потписан од стране Општине и Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске,
- доспјела рата кредита дана 01.09.2017. године призната је у 2018. години, чиме су расходи периода по основу камата на зајмове прецијењени за 2.250 КМ.

У току 2018. године Општина је измирила износ од 927 КМ који се односи на посљедњу рату кредита „Нове банке“ а.д. Бања Лука одобреног на период отплате на 3 године по каматној стопи од 3% укупне вриједности од 33.595 КМ (главница од 30.000 КМ и камата од 3.595 КМ). За наведени дуг у почетном стању на дан 01.01.2018. године нису евидентиране обавезе по дугорочним зајмовима примљеним од банака који доспјевају на наплату до годину дана.

Краткорочна резервисања и разграничења односе се на краткорочно разграничене расходе. Општина је заједно са општинама Језеро и Источни Дрвар учествовала у потписивању Уговора о пружању услуга од 30.07.2018. године са „D&T Consulting“ с.п. Мркоњић Град. Предмет уговора је израда стратегија развоја за сваку општину појединачно односно израда „Стратегије развоја општине Купрес за период 2019-2028. године“ по припадајућој уговореној вриједности од 15.000 КМ без ПДВ-а. Према члану 10. Уговора о пружању услуга, те члану 82. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике и МРС-ЈС 19 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, параграф 18, потцијењена су краткорочна резервисања и расходи резервисања по основу уговорених обавеза проистеклих из уговора за износ од 10.000 КМ.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се почетно признавање, вредновање и објелодањивање дугорочних и краткорочних обавеза и разграничења врши у складу са одредбама Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС ЈС 19 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина и другим релевантним стандардима и прописима.

6.3.2.2. Властити извори

Властити извори исказани су на дан 31.12.2018. године у износу од 503.841 КМ, а односе се на: трајне изворе средстава (19.719 КМ), финансијски резултат ранијих година (471.264 КМ) и финансијски резултат текуће године (12.858 КМ).

Трајни извори средстава исказани у износу од 19.719 КМ односе се на студију о геофизичким истраживањима земљишта и техничку документацију за санацију локалног пута, набављених из властитих средстава, која се не амортизују, што није у складу са чланом 86. став (2) тачка (3) Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Укупан финансијски резултат исказан у износу од 484.122 КМ односи се на финансијски резултат: ранијих година у износу од 471.264 КМ и текућег периода у износу од 12.858 КМ. Финансијски резултат текућег периода из Биланса успјеха (22.268 КМ) не одговара исказаном износу финансијског резултата текућег периода у Билансу стања (12.858 КМ) и нижи је за 9.410 КМ.

По налазима ревизије, укупан финансијски резултат потцијењен је за 5.944 КМ. Финансијски резултат ранијих година прецијењен је за најмање 108.924 КМ и то за: непризнати дугорочни кредит, непризнати краткорочни дио дугорочног кредита, непризнато учешће у капиталу КП „Комуналац“ д.о.о. Купрес, расходе камата на дугорочни кредит из ранијег периода, а више признатог финансијског резултата текућег периода и трајних извора средстава, више исказаних обавеза из пословања, а по основу наведених неправилности (осим у овој тачки и под тачкама: 6.2.2, 6.2.3, 6.3.1.2 и 6.3.2.1 извјештаја).

6.3.3. Ванбилансна евиденција

Општина није имала пословне догађаје који би били предмет ванбилансне евиденције.

6.4. Биланс новчаних токова

У Извјештају о новчаним токовима за период од 01.01- 31.12.2018. године исказани су укупни приливи готовине у износу од 323.349 КМ, одливи готовине у износу

311.935 KM и нето повећање готовине у износу од 11.414 KM, што одговара промјени износа стања готовине на крају обрачунског периода (81.812 KM) и стања готовине на почетку обрачунског периода (122.032 KM).

Код токова готовине из пословних активности исказан је нето прилив готовине у износу од 59.977 KM (приливи 323.349 KM, одливи 263.372 KM), из активности инвестирања нето одлив готовине у негативном износу од 29.959 KM (без прилива из активности инвестирања, одливи 29.959 KM) и из активности финансирања нето одлив готовине у износу од 18.604 KM (без прилива из активности финансирања, одливи 18.604 KM).

Због међусобне повезаности позиција из финансијског извјештаја, утврђена одступања од прописаних правила и стандарда извјештавања у Билансу успјеха, Билансу стања и Периодичном извјештају о извршењу буџета, односе се и на поједине позиције Биланса новчаних токова и сходно томе Извјештај о новчаним токовима није састављен у складу са чланом 38. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима наведеним у MPC JC 2 – Извјештај о новчаним токовима.

6.5. Временска неограниченост пословања

С обзиром да није саставила Напоменама уз финансијске извјештаје, Општина није дала образложења везана за сталност пословања у складу са MPC-JC 1 Презентација финансијских извјештаја, параграфи 15(ц) и 38.

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе нису објелодањене у Напоменама уз финансијске извјештаје у складу са захтјевима MPC-JC 19 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина (параграф 100) и чланом 46. став (1) тачка (8) Правилника о финансијском извјештавању за буџетске кориснике.

Према извјештају Правобранилаштва Републике Српске на дан 31.12.2018. године против Општине воде се три судска спора и то судски спор:

- по основу осваривања права из радно-правних односа без тужбеног захтјева, који је у току,
- по основу радно-правних односа тужбеног захтјева у вриједности 3.720 KM, камата од 1.772 KM и адвокатских и правних услуга од 400 KM, који је у току,
- по основу наплате дуга по правоснажној пресуди од 12.06.2017. године по главном дугу у вриједности од 8.533 KM, трошковима парничног поступка од 800 KM и каматама почев од 11.11.2011. године. Наведени главни дуг признат је као стварна обавеза у пословним књигама.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се и Напоменама уз финансијске извјештаје објелодане информације о потенцијалним обавезама и потенцијалној имовини у складу са захтјевима MPC-JC 19 Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, параграф 100.

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје

Напомене као саставни дио финансијских извјештаја за 2018. годину нису сачињене, што није у складу са захтјевима MPC JC-1 Презентација финансијских извјештаја, параграфи 127-129 и одредбама члана 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се уз финансијске извјештаје сачињавају Напомене у складу са захтјевима МРС-ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја и одредби члана 46. Правилника о финансијском извјештавању за буџетске кориснике.

Ревизијски тим

Зорана Тодоровић, с.р.

Мирјана Радановић, с.р.